

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

2013/2066(INI)

30.9.2013

OPINIA

Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

dla Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

w sprawie problematyki płci w odniesieniu do europejskich ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów
(2013/2066(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Edit Bauer

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie okresowe Komisji¹ i wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich² z dnia 26 czerwca 2013 r., w którym szczególny nacisk położono na dostęp do zatrudnienia, mieszkań, kształcenia i opieki zdrowotnej, i wezwano państwa członkowskie do podjęcia działań pozytywnych i uwzględnienia strategii integracji Romów w ramach walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
2. wzywa państwa członkowskie, które w ramach europejskiego semestru otrzymały dodatkowo konkretne zalecenia dotyczące kwestii związanych z sytuacją Romów, do szybkiego wdrożenia tych zaleceń oraz do walki z dyskryminacją, między innymi w miejscu pracy, do zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji romskich, w proces decyzyjny, a także do wykorzystywania nie tylko funduszy unijnych, lecz również funduszy krajowych i innych na rzecz wypełniania zobowiązań zawartych w krajowych strategiach integracji Romów;
3. wzywa Komisję do jeszcze dokładniejszego sprawdzania stopnia wdrożenia tych zaleceń oraz do wykorzystania wszystkich dostępnych instrumentów w celu dopilnowania, by państwa członkowskie przyjęły skuteczniejsze przepisy oraz prowadziły walkę z dyskryminacją i segregacją;
4. podkreśla, że niewielkie szanse na zatrudnienie, jak i niskie wskaźniki rzeczywistego zatrudnienia kobiet romskich wynikające głównie z braku możliwości zatrudnienia i szkolenia, z praktyk dyskryminacyjnych oraz z braku dostępu do edukacji i niskiego poziomu wykształcenia to kwestie o znaczeniu kluczowym; podkreśla, że wobec tego poprawa zdolności do zatrudnienia i wyższe wskaźniki zatrudnienia, jak i przeciwdziałanie dyskryminacji zarówno w szkołach, jak i na rynku pracy to najważniejsze narzędzia do osiągnięcia wyższej stopy zatrudnienia, ograniczenia uzależnienia od pomocy społecznej i wyeliminowania zagrożenia ubóstwem, a tym samym zwiększenia niezależności finansowej i uzyskania znaczącej poprawy pod względem włączenia społecznego kobiet romskich;
5. wzywa państwa członkowskie i Komisję do rozwiązania w spójny sposób problemu równouprawnienia płci podczas wdrażania strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform oraz do nadania wysokiego priorytetu kwestii likwidowania barier uniemożliwiających kobietom uczestnictwo w rynku pracy;
6. wzywa Komisję do monitorowania i oceny zakresu uwzględniania w krajowych strategiach integracji Romów aspektu płci, a także sytuacji w zakresie dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminacji krzyżowej, których doświadczają kobiety

¹ COM(2012) 226 final.

² COM(2013) 460 final.

romskie w czterech określonych obszarach priorytetowych (zatrudnienie, opieka zdrowotna, mieszkanie i kształcenie), a w szczególności w odniesieniu do działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i ochrony praw podstawowych;

7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeprowadzenia analizy i zlikwidowania barier niepozwalających kobietom romskim na uczestnictwo w rynku pracy, a ponadto do nadania właściwego znaczenia roli kobiet w motywowaniu ich dzieci i członków ich społeczności do kształcenia się, a następnie do uczestnictwa w rynku pracy;
8. wzywa państwa członkowskie do zbadania przeszkód utrudniających kobietom romskim samozatrudnienie, do ustanowienia programów na rzecz dostępnej, szybkiej i niedrogiej rejestracji dla romskich kobiet-przedsiębiorców oraz do zapewnienia im dostępu do kredytów, w tym mikrokredytów, wraz z odpowiednimi programami mentorskimi i szkoleniowymi;
9. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia systemów mikrokredytów w celu wspierania nowych małych przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, gdzie preferowanymi beneficjentami są kobiety romskie;
10. ponownie podkreśla, że braki edukacyjne Romów mają ważny wymiar płciowy, gdyż z danych wynika, że średnio 68% kobiet romskich potrafi czytać i pisać, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wynosi 81%, oraz że współczynnik skolaryzacji dziewcząt romskich na poziomie edukacji podstawowej wynosi jedynie 64%, świadcząc o brakach, które można zaobserwować również w odniesieniu do uczestnictwa w programach podnoszenia kwalifikacji zawodowych; niemniej jednak między państwami członkowskimi występują duże rozbieżności w zakresie powyższych danych statystycznych;
11. podkreśla, że ograniczony dostęp do edukacji podnosi ryzyko wczesnego zawierania związków małżeńskich i wczesnego zachodzenia w ciążę, co prowadzi do porzucania nauki szkolnej na wczesnym etapie i ma również konsekwencje w postaci ograniczonych możliwości zatrudnienia w życiu dorosłym, a to – w połączeniu z innymi czynnikami – przekłada się na wyższy stopień zagrożenia ubóstwem; wobec tego wzywa wszystkie odpowiednie podmioty do przerwania tego błędnego koła;
12. jest zdania, że poprawa edukacji seksualnej wśród uczniów romskich mogłaby mieć pozytywny wpływ na ograniczenie skali zjawiska, jakim jest porzucanie nauki szkolnej, co często jest skutkiem ciąży i zawierania małżeństw w młodym wieku;
13. wzywa państwa członkowskie do sporządzenia i wdrożenia programów planowania rodziny (obejmujących zwiększanie świadomości, kwestię dostępności finansowej) w celu poprawy zdrowia matek wśród kobiet romskich; wzywa również państwa członkowskie do ograniczania umieralności noworodków, umieralności matek i liczby przedwczesnych porodów poprzez wczesne objęcie opieką i monitorowaniem kobiet w ciąży, a także poprzez konsultacje położnicze;
14. wzywa państwa członkowskie, aby podczas wdrażania swych krajowych strategii integracji Romów – a także Komisję, aby podczas koordynowania i dokonywania oceny tych strategii – nadawały większy priorytet środkom mającym na celu kształcenie

dziewcząt, walkę z przedwczesnym porzucaniem nauki w szkole i regularnym opuszczaniem zajęć szkolnych;

15. wzywa Komisję do uwzględnienia w ramach świadczeń zdrowotnych również aspektów związanych z płcią w celu zapewnienia dostępu do tych usług dziewczętom i kobietom z marginalizowanych społeczności romskich;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia programów systematycznego szkolenia w zakresie uwrażliwiania na kwestie płci i uwarunkowań kulturowych dla podmiotów świadczących usługi socjalne i usługi w zakresie opieki zdrowotnej;
17. podkreśla, że edukacja dziewcząt romskich wywiera złożony wpływ na poprawę życia społeczności romskiej, gdyż jest to na przykład warunek decydujący o poprawie możliwości zatrudnienia kobiet romskich, ułatwieniu im dostępu do rynku pracy oraz o stabilizacji ich dochodów, a także ma kluczowe znaczenie w związku z przezwyciężaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego; obserwuje ponadto, że uzupełnianie wiedzy nauczycieli o kulturze Romów pomaga ograniczać zjawisko wykluczenia społecznego; wobec tego wzywa państwa członkowskie do zwalczania segregacji, do zadbania o większą dostępność edukacji oraz o poprawę jej zdolności integracyjnych, a także do zapewnienia metod nauczania uwzględniających aspekty kulturowe, co obejmuje asystentów szkolnych pochodzenia romskiego oraz zaangażowanie rodziców w życie szkoły, tak aby priorytetowo potraktować poprawę kwalifikacji zawodowych z myślą o zapotrzebowaniu na rynku pracy;
18. podkreśla potrzebę zapewnienia równego i niedyskryminacyjnego dostępu do systemów edukacji i szkoleń; wzywa państwa członkowskie do propagowania programów szkoleniowych dla nauczycieli w celu podniesienia wskaźnika skolaryzacji dzieci, a zwłaszcza dziewcząt romskich; podkreśla w tym kontekście również szczególne znaczenie społecznej grupy odniesienia dziewcząt, rodziców, krewnych lub przyjaciół, którzy odgrywają główną rolę w procesie edukacji i ukierunkowania na wybór zawodu; wzywa również państwa członkowskie do wspierania ogólnego procesu edukacji dziewcząt, m.in. poprzez udzielanie wsparcia osobom mającym największy wpływ na ludzi młodych;
19. wzywa Komisję do wspierania zintegrowanej edukacji uwzględniającej kwestie płci i uwarunkowania kulturowe, dzięki czemu edukacja stanie się bardziej atrakcyjna dla marginalizowanych społeczności romskich;
20. wzywa państwa członkowskie do propagowania włączenia działań pozytywnych do strategii dotyczących zasobów ludzkich, takich jak kursy szkoleniowe, zajęcia nauki czytania i pisania oraz staże dla kobiet romskich, co stanowi sposób na wspieranie ich szans na zatrudnienie zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;
21. podkreśla, że młodzież romska jest w szczególnym stopniu narażona na bezrobocie i grozi jej długoterminowe wykluczenie z głównego nurtu społecznego, w wyniku czego ci młodzi ludzie są w większym stopniu narażeni na ubóstwo; podkreśla wobec tego znaczenie, jakie ma propagowanie regularnego uczęszczania do szkoły oraz ukończenie szkoły podstawowej lub średniej, a także szkoleń zawodowych na późniejszym etapie, gdyż w połączeniu z rygorystycznymi strategiami przeciwdziałania dyskryminacji i tworzeniem miejsc pracy może to radykalnie poprawić szanse młodzieży romskiej na

zatrudnienie i włączenie do systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich; wzywa również państwa członkowskie do zapewnienia studentom romskim ukierunkowanych stypendiów i mentoringu w ramach kształcenia na poziomie średnim i wyższym, tak aby coraz większa liczba studentów romskich, zwłaszcza dziewcząt, mogła osiągnąć odpowiedni poziom wykształcenia;

22. zachęca państwa członkowskie do podejmowania działań i niezbędnych kroków, aby poprawić udział ludności romskiej w szkoleniach zawodowych i procesie uczenia się przez całe życie w celu zwiększenia szans Romów na rynku pracy i w celu ograniczenia ubóstwa;
23. wzywa do wspierania i wspomagania aktywizacji zawodowej ludności romskiej; stwierdza, że w celu odpowiedniego stosowania usług i środków oraz rozwijania procesów kierowania rozwojem zawodowym przez urzędy pracy konieczne jest zatrudnienie asystentów i pracowników o pochodzeniu romskim zajmujących się konkretnymi sprawami;
24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia specjalnego systemu mentoringu i wsparcia w zakresie kształcenia poprzez świadczenie w ramach społeczności usług edukacyjnych i społecznych na rzecz młodzieży romskiej, obejmujących okres od wczesnego dzieciństwa do poziomu szkoły wyższej, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z płcią;
25. jest zdania, że niezbędne jest dostosowanie systemów zabezpieczenia socjalnego w celu zagwarantowania wszystkim godziwego życia, przy jednoczesnym zachęcaniu do aktywnego poszukiwania pracy, poprawie szans na zdobycie pracy na pierwotnym rynku pracy i zwalczaniu dyskryminacji; wzywa do wspierania integracji ludności romskiej oraz do usprawnienia alokacji usług socjalnych i opieki zdrowotnej przy jednoczesnym zadbaniu o ich bardziej włączający charakter;
26. zwraca uwagę, że poprawa dostępu do świadczeń zdrowotnych oraz wzmoczenie wysiłków na rzecz zapewnienia równego dostępu do dobrych placówek opieki nad dziećmi z myślą o godzeniu życia rodzinnego i zawodowego, a także do wysokiej jakości edukacji wczesnoszkolnej, usług w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i edukacji opartej na partnerskiej współpracy z rodzicami, zwłaszcza na obszarach wiejskich, miałyby pozytywny wpływ na integrację Romów i szanse kobiet romskich na rynku pracy; podkreśla w tym kontekście odpowiedzialność państw członkowskich za inwestycje w zwiększanie personelu i podnoszenie jakości krajowych placówek opieki nad dziećmi, tak aby osiągnąć cele barcelońskie w tej dziedzinie;
27. zwraca się do państw członkowskich o pełne wykorzystanie możliwości w ramach funduszy strukturalnych, zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego, aby poprawić sytuację Romów w zakresie edukacji i zatrudnienia oraz zapewnić im rzeczywiste perspektywy w zakresie włączenia społecznego, dzięki czemu obniżą się stale wysokie wskaźniki ubóstwa wśród tej ludności; wzywa państwa członkowskie do regularnego monitorowania postępów, zwłaszcza w odniesieniu do edukacji i szkolenia młodych Romów, a w szczególności kobiet;
28. wzywa do zapewnienia równego traktowania w dziedzinie warunków mieszkaniowych

oraz eliminowania braku bezpieczeństwa;

29. podkreśla, że zapobieganie marginalizacji musi być realizowane od wczesnego dzieciństwa; jest zdania, że zasadnicze znaczenie ma przyjęcie podejścia skierowanego do poszczególnych pokoleń kobiet w celu zakończenia przekazywania ubóstwa z pokolenia na pokolenie;
30. wzywa państwa członkowskie do rozwiązania problemu segregacji przestrzennej, przymusowych eksmisji i bezdomności wśród mężczyzn i kobiet romskich oraz do opracowania skutecznej i przejrzystej polityki mieszkaniowej;
31. wzywa do promowania i rozwoju języka i kultury romskiej, tworzenia struktur administracyjnych zajmujących się sprawami ludności romskiej oraz do wzmacniania polityki dotyczącej ludności romskiej i jej wdrażania, a także do zwiększenia zaangażowania we współpracę międzynarodową związaną z kwestiami dotyczącymi ludności romskiej;
32. wzywa państwa członkowskie do rozwiązania problemu przemocy wobec kobiet, przemocy w rodzinie i wszystkich form wykorzystywania seksualnego oraz do zwalczania handlu ludźmi, których ofiarami jest ogromna liczba kobiet romskich i których przyczyną jest często ich ubożenie i wykluczenie społeczne wynikające z braku zatrudnienia i wykształcenia;
33. wzywa Komisję do uwzględnienia konkluzji Rady, zgodnie z którymi „należy zwrócić szczególną uwagę na interesy i problemy kobiet i dziewcząt romskich” i w których wzywa się do uwzględnienia aspektu płci we wszystkich strategiach politycznych i działaniach na rzecz włączenia społecznego Romów;
34. wzywa Komisję do przyjęcia systematycznego podejścia na rzecz równouprawnienia płci oraz aktywnego uczestnictwa kobiet romskich jako podmiotów zmian, które obecnie nie jest uwzględnione w krajowych strategiach integracji Romów;
35. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia jako celu horyzontalnego budowania potencjału i upodmiotowienia kobiet romskich we wszystkich obszarach priorytetowych Strategii UE na rzecz integracji Romów;
36. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia większego i skuteczniejszego zaangażowania kobiet romskich w realizację krajowych strategii integracji Romów;
37. wzywa państwa członkowskie i kraje przystępujące do UE do dopilnowania, by krajowe strategie służyły wspieraniu programów upodmiotowienia, budowania potencjału i zdobywania umiejętności przywódczych, skierowanych do kobiet i dziewcząt romskich, które odgrywają szczególną rolę w procesie tworzenia społeczności;
38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do gromadzenia, analizowania i publikowania wiarygodnych danych statystycznych segregowanych ze względu na płeć, aby umożliwić należytą ocenę i aktualizację strategii oraz zmierzyć wpływ projektów i działań dotyczących kobiet romskich, realizowanych w ramach strategii.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	26.9.2013
Wynik głosowania końcowego	+: 32 -: 3 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Heinz K. Becker, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Ruža Tomašić, Traian Ungureanu
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Françoise Castex, Philippe De Backer, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Birgit Sippel, Tatjana Ždanoka